

Beköszöntő

2011. júniusában a XI. Magatartástudományi Napok keretein belül több részből álló szimpóziumot szerveztünk „Gyógyítók egészsége” címmel. Nem titkolt elképzelésünk és célunk az volt, hogy – lehetőségeink függvényében – áttekintsük az elmúlt évtizedek gyógyítókkal kapcsolatos hazai kutatásait, vizsgálati eredményeit, s hogy közösen gondolkodjunk a további lehetséges kutatási irányokról, perspektívákról. E tudományos fórumon való együttgondolkodás és a különböző kutatási koncepciók, eredmények még szélesebb körben való ismertetésének igénye hívta elő a tematikus különszám elkészítésének szükségességét.

Így e különszámban kettős célt tűztünk ki magunk elé: egyrészt szeretnénk bemutatni az egészségügyben dolgozók testi-lelki egészségével kapcsolatos legújabb magyarországi kutatásokat és vizsgálati eredményeket, másrészt pedig egyfajta összegző áttekintés segítségével a lehetséges új kutatási aspektusokra szeretnénk felhívni a figyelmet.

A „gyógyítók egészségével” kapcsolatos hazai és nemzetközi vizsgálatok meglehetősen sokszínűek. Az egészséggel, megbetegedéssel, egészségmagatartással, stresszel kapcsolatban kutatások tucatjai látnak napvilágot a nemzetközi folyóiratok hasábjain. Ugyancsak nagyon sokszínű a kép a magyarországi kutatások esetében is, jelen tematikus válogatás ezt a fajta diverzitást is szeretné felmutatni. Összeállításunkban szakirodalmi áttekintő, epidemiológiai és módszertani tárgyú írások egyaránt helyet kaptak, és számos új vizsgálati téma, kutatási trend első ízben e különszám oldalain lát napvilágot. Ezek közé tartozik a magyarországi orvosok alvási és álmodási szokásairól szóló vizsgálat bemutatása, valamint az orvostanhallgatók egy speciális pályaszocializációs aspektusára, a boncolással kapcsolatos élményekre vonatkozó kutatások áttekintése. Ugyancsak úttörő jelentőségű a Maslach Kiegészítő Leltárnak, a kiegészítőkutatások egyik legfontosabb mérőeszközének magyarországi validálását bemutató anyag. Természetesen az új kutatási területek mellett különszámunkban helyet kaptak a „klasszikus” témák is: a hazai kutatási területek összegzése mellett a kiegészítőkutatásnak különböző területeiről és az egészségügyben dolgozókra vonatkozó prevenció és intervenció eredményeiről is igyekeztünk képet adni.

Stressz és boldogság, egészség és betegség – ezek a kulcsszavai a gyógyítók egészségével foglalkozó írásoknak. Azonban e kérdések és problémák messze túlmutatnak az egészségügyben dolgozók életén. Nagyon fontos hangsúlyoznunk, hogy a gyógyítás területén dolgozók ügye nem „magánügy”, hiszen a gyógyítók testi-lelki egészsége, közérzete, stresszterhelése jelentős hatást gyakorol a betegekre, a betegekkel való kommunikációra és terápiás kapcsolatra, tulajdonképpen a hivatásgyakorlás egészére. Mindezek mellett elmondható az is, hogy a gyógyítók betegeik számára a legfontosabb modellszerepet tölthetik be, így az egészségügyben dolgozók megbetegedéseinek, egészségmagatartásának közvetve jelentős hatása lehet a lakosság egészségi állapotának alakulására. Az egészségügyben dolgozók egészsége tehát közvetve mindannyiunk egészségére hatással bír, így e kérdés komoly egészségpolitikai szerepet kell kapjon. A világ szinte minden egészségpolitikai rendszere kihívás előtt áll: az egészségügyi szakmák különleges stresszterhelése és az egészségügyi rendszer problémái együttesen nagyon nehéz helyzet elé állítják a hivatás gyakorlóit.

Néhány igen fontos kérdés fókuszba helyezésével jelen különszám lehetőséget ad számos probléma megvilágítására és alaposabb áttekintésére, és reményeink szerint egyúttal kiindulópontja lehet a potenciális megoldási, változtatási tervek kidolgozásának.

A tematikus szám elkészítése majdnem egy évet vett igénybe, s ez időszak alatt Kopp Mária professzorasszony főszerkesztői munkájának segítségével formálódtak írásaink. E különszámot szeretnénk az ő emlékének ajánlani.

Győrffy Zsuzsa